

Sygn. akt I C 605/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 2 października 2018 roku

Sąd Rejonowy dla Łodzi – Śródmieścia w Łodzi, I Wydział Cywilny, w składzie:

Przewodniczący: S.S.R. Bartosz Kasielski

Protokolant: stażysta Beata Ociesa

po rozpoznaniu w dniu 25 września 2018 roku w Łodzi

na rozprawie

sprawy z powództwa (...) Bank (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą we W.

przeciwko K. A.

o zapłatę

1. zasądza od K. A. na rzecz (...) Bank (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą we W. kwotę 10.584,01 zł (dziesięć tysięcy pięćset osiemdziesiąt cztery złote 1/100) wraz z odsetkami umownymi w wysokości czterokrotności stopy kredytu lombardowego Narodowego Banku Polskiego w stosunku rocznym, nie wyższymi jednak niż w wysokości dwukrotności odsetek ustawowych za opóźnienie od dnia 27 marca 2018 roku do dnia 2 października 2018 roku;

2. oddala powództwo w pozostałej części;

1. rozkłada zasądzona w punkcie 1 wyroku kwotę 10.584,01 zł (dziesięć tysięcy pięćset osiemdziesiąt cztery złote 1/100) na 22 (dwadzieścia dwie) miesięczne raty, przy czym pierwsza w kwocie 84,01 zł (osiemdziesiąt cztery złote 1/100), a pozostałe w kwotach po 500 zł (pięćset złotych), płatne do dnia 10 – go każdego miesiąca, począwszy od miesiąca następującego po miesiącu, w którym nastąpi uprawomocnienie się niniejszego wyroku, z tym zastrzeżeniem, że w przypadku uchybienia terminu płatności którejkolwiek z rat cała pozostała niespłacona należność określona w punkcie 1 wyroku staje się natychmiast wymagalna wraz z odsetkami umownymi w wysokości czterokrotności stopy procentowej kredytu lombardowego Narodowego Banku Polskiego w stosunku rocznym nie wyższymi jednak niż w wysokości dwukrotności odsetek ustawowych za opóźnienie od dnia następującego po dniu płatności raty, której terminu płatności uchybiono;

2. nie obciąża K. A. obowiązkiem zwrotu kosztów procesu.

Sygn. akt I C 605/18

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 30 marca 2018 roku (...) Bank (...) Spółka Akcyjna z siedzibą we W. wystąpił przeciwko K. A. o zapłatę kwoty 13.704,01 złotych wraz z odsetkami umownym w wysokości czterokrotności stopy kredytu lombardowego Narodowego Banku Polskiego w stosunku rocznym od kwoty 12.551,17 złotych od dnia 27 marca 2018 roku do dnia zapłaty, a także o zasądzenie kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu powód wskazał, że dochodzona należność na dzień 26 marca 2018 roku obejmowała kwoty : 12.551,17 złotych tytułem niespłaconego kapitału, 1.082,84 złotych tytułem odsetek oraz 70 złotych tytułem kosztów.

(pozew k.3 – 4)

Nakazem zapłaty w elektronicznym postępowaniu upominawczym z dnia 10 kwietnia 2018 roku Sąd Rejonowy Lublin – Zachód w Lublinie w sprawie sygn. akt VI Nc-e 568128/18 orzekł zgodnie z żądaniem pozwu.

(nakaz zapłaty k.5v)

Pismem procesowym z dnia 27 kwietnia 2018 roku K. A. wniósł o uchylenie nakazu zapłaty. Pozwany nie kwestionując faktu zawarcia umowy kredytu gotówkowego oraz braku jego spłaty w całości zaznaczył, że niemożność terminowych spłat wynikała z osadzenia jego osoby w zakładzie karnym. Pomimo zgłoszenia tej okoliczności jego prośba o odroczenie terminu płatności nie została uwzględniona przez banki. Mimo to po zakończeniu odbywania kary pozbawienia wolności K. A. podjął comiesięczną spłatę zadłużenia.

(sprzeciw od nakazu zapłaty k.6)

Pismem procesowym z dnia 25 lipca 2018 roku (...) Bank (...) Spółka Akcyjna z siedzibą we W. podtrzymał żądanie pozwu pomimo złożenia zestawienia dokonanych przez pozwanego wpłat po dniu 26 marca 2018 roku, które zostały zaliczone odpowiednio na poczet kapitału (1.538,18 złotych) oraz zaległych odsetek (511,82 złote).

(pismo procesowe z dnia 25 lipca 2018 roku k.18 – 19)

W toku rozprawy z dnia 25 września 2018 roku K. A. wniósł o rozłożenie kwoty zadłużenia na raty płatne w wysokości 500 złotych miesięcznie do dnia 10 – go każdego miesiąca deklarując pełną wolę spłaty całości długu.

(protokół rozprawy z dnia 25 września 2018 roku k.45 – 46)

Sąd Rejonowy ustalił następujący stan faktyczny :

W dniu 29 lipca 2014 roku K. A. zawarł z (...) Bank (...) Spółką Akcyjną z siedzibą we W. umowę pożyczki gotówkowej numer (...), na podstawie której udzielono mu kredytu w wysokości 20.000 złotych (§ 1 ust. 1 i 2 umowy).

Okres kredytowania określono do dnia 17 czerwca 2020 roku przy oprocentowaniu nominalnym na poziomie 15,99 % w stosunku rocznym (§ 1 ust. 1 i 4 umowy).

Kredytobiorca zobowiązał się do spłaty rat kredytu i należnych odsetek w 70 ratach płatnych do dnia 17 każdego miesiąca (§ 1 ust. 8 umowy).

Za okres opóźnienia w spłacie raty lub jej części Bank miał naliczać odsetki od zadłużenia przeterminowanego w wysokości równej czterokrotności stopy kredytu lombardowego Narodowego Banku Polskiego w stosunku rocznym (§ 1 ust. 15 umowy).

W przypadku braku spłaty zaległości w wymaganych przez bank kwotach i terminach (2 pełne raty) Bank uprawniony był do wypowiedzenia umowy z zachowaniem 30 – dniowego terminu wypowiedzenia (§ 1 ust. 17 umowy).

(umowa k.25 – 28, potwierdzenie wypłaty środków k.35)

W dniu 5 grudnia 2016 roku K. A. został wezwany do stawienia się w dniu 4 stycznia 2017 roku w Areszcie Śledczym w Ł. celem odbycia kary 1 roku i 2 miesięcy pozbawienia wolności w związku z prawomocnym wyrokiem Sądu Rejonowego dla Łodzi – Śródmieścia w Łodzi z dnia 7 marca 2014 roku (sygn. akt V K 65/14).

(wezwanie k.7)

Z uwagi na konieczność stawienia się do jednostki penitencjarnej K. A. zwrócił się z pisemną prośbą do banku o czasowe zawieszenie spłaty kredytu, jednakże jego wniosek nie został zaakceptowany. Nie odniosła również skutku wizyta mężczyzny w oddziale windykacyjnym instytucji finansowej.

(dowód z przesłuchania pozwanego k.46, pismo z dnia 12 stycznia 2017 roku k.42)

Pismem z dnia 16 września 2017 roku bank wezwał K. A. do zapłaty w terminie 14 dni od dnia doręczenia zaległości, które na dzień wystosowania pisma obejmowały kwotę 2.575,95 złotych.

(wezwanie do zapłaty k.36)

Postanowieniem z dnia 7 listopada 2017 roku Sąd Okręgowy w Łodzi w sprawie sygn. akt VI Kow 2936/17/wz warunkowo zwolnił K. A. z odbycia reszty kary pozbawienia wolności, której koniec przypadał na dzień 5 marca 2018 roku.

(postanowienie Sądu Okręgowego w Łodzi k.7v – 8, świadectwo zwolnienia k.8v – 9)

Pismem z dnia 8 grudnia 2017 roku (odebrany w dniu 27 grudnia 2017 roku) bank wypowiedział umowę kredytu z zachowaniem 30 – dniowego terminu wypowiedzenia.

(wypowiedzenie umowy k.37)

Po opuszczeniu zakładu karnego K. A. zaczął regularnie spłacać zadłużenie z tytułu kredytu poczynając od stycznia 2018 roku.

(dowód z przesłuchania pozwanego k.46, zestawienie wpłat k.19v, potwierdzenia wpłat k.45)

Na dzień 26 marca 2018 roku zadłużenie z tytułu umowy kredytu obejmowało kwoty : 12.551,17 złotych tytułem zaległego kapitału oraz 1.082,84 złote tytułem odsetek naliczanych w okresie od dnia 29 lipca 2014 roku do dnia 26 marca 2018 roku.

(wyciąg z ksiąg banku k.23)

W okresie od dnia 6 kwietnia 2018 roku do dnia 3 lipca 2018 roku K. A. dokonał spłaty zadłużenia w kwocie 2.050 złotych, która została zarachowana przez bank odpowiednio w wysokości 1.538,18 złotych tytułem kapitału oraz 511,82 złotych tytułem odsetek.

(zestawienie wpłat k.19v, potwierdzenia wpłat k.45)

W dniach 6 sierpnia 2018 roku oraz 3 września 2018 roku K. A. uiścił tytułem długu dalsze kwoty w wysokości po 500 złotych.

(potwierdzenia wpłat k.45)

K. A. pozostaje zatrudniony jako pracownik fizyczny na podstawie umowy o pracę do dnia 31 grudnia 2018 roku z wynagrodzeniem około 2.100 złotych brutto. Mężczyzna ma świadomość ciężącego na nim długu i deklaruje jego pełną spłatę. K. A. ma perspektywę przedłużenia umowy o pracę i dalszego zatrudnienia. Na dzień dzisiejszy jest w stanie dokonywać miesięcznych wpłat w wysokości 500 złotych celem redukcji zadłużenia.

(dowód z przesłuchania pozwanego k.46, umowa o pracę k.9v – 10, zaświadczenia k.10v – 11)

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie zgromadzonych materiałów dowodowych, przede wszystkim dokumentów, jak również twierdzeń pozwanego w zakresie jego obecnej sytuacji materialnej, które były szczerze,

wyczerpujące i odzwierciedlające rzeczywiste położenie, a nadto wskazywały przejściowe trudności w zakresie regulowania wierzytelności.

Sąd Rejonowy zważył, co następuje :

Powództwo zasługiwało na uwzględnienie jedynie w części.

W realiach niniejszej sprawy nie była kwestionowana zasada odpowiedzialności pozwanego, wynikająca z treści art. 69 ust. 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Prawo Bankowe (t.j. Dz.U. z 2016 r., poz. 1988 ze zm.), jak również i przede wszystkim z postanowień umownych kreujących zobowiązanie między stronami. Istotnymi natomiast z punktu widzenia rozstrzygnięcia pozostawały kwestie wysokości aktualnego zadłużenia pozwanego, a także ewentualnych przesłanek do rozłożenia długu na raty z uwagi na wniosek sformułowany w tym zakresie przez K. A..

Odnosząc się do wysokości zgłoszonego roszczenia koniecznym pozostawała jego modyfikacja z uwagi na regularne spłaty dokonywane przez pozwanego od stycznia 2018 roku. Okoliczności te znalazły odzwierciedlenie nie tylko w twierdzeniach samej strony powodowej (wykaz spłat k.19v), ale również dowodach wpłat, przedstawionych przez pozwanego na rozprawie poprzedzającej wydanie merytorycznego rozstrzygnięcia w sprawie. W tej mierze należało rozróżnić dwa okresy, a mianowicie kwiecień – lipiec 2018 roku oraz sierpień – wrzesień 2018 roku.

Pozwany dokonał w dniach 6 kwietnia 2018 roku, 7 maja 2018 roku, 7 czerwca 2018 roku oraz 3 lipca 2018 roku wpłat w łącznej wysokości 2.050 złotych, które zostały zarachowane zgodnie z treścią art. 451 k.c. przez powoda odpowiednio na poczet kapitału (1.538,18 złotych) oraz odsetek (511,82 złotych). Skoro zaś na dzień 26 marca 2018 roku zadłużenie pozwanego obejmowało odpowiednio kwoty 12.551,17 złotych (kapitał) oraz 1.082,84 złotych (odsetki) to zrealizowane spłaty skutkowały odpowiednim zmniejszeniem tych wartości do kwot 11.012,99 złotych tytułem kapitału (12.551,17 złotych – 1.538,18 złotych) oraz 571,02 złotych tytułem odsetek (1.082,84 złotych – 511,82 złotych). Istotnym pozostaje przy tym fakt, że pomimo zaistnienia tych okoliczności strona powodowa nie dokonała ograniczenia zgłoszonego żądania poprzez częściowe cofnięcie pozwu.

Z kolei w przypadku dalszych wpłat w kwotach po 500 złotych (6 sierpnia 2018 roku oraz 3 września 2018 roku) wierzyciel nie złożył jakiegokolwiek oświadczenia w przedmiocie ich zaliczenia na poczet długu. W konsekwencji Sąd uwzględniając normę art. 451 § 3 k.p.c. przeprowadził stosowne zarachowanie kwoty 1.000 złotych (2 x 500 złotych), w ten sposób, że kwota 571,02 złotych pokryła roszczenie w zakresie należności ubocznych, zaś kwota 428,98 złotych (1.000 złotych – 571,02 złotych) zmniejszyła wartość zaległego kapitału do 10.584,01 złotych (11.012,99 złotych – 428,98 złotych).

W świetle powyższych okoliczności Sąd zasądził na rzecz powoda kwotę 10.548,01 złotych jako wartość zadłużenia pozostającego do spłaty na dzień wydawania wyroku. W pozostałym zakresie powództwo zostało zaś oddalone.

W tym miejscu należy jedynie zaznaczyć, że powódka pomimo ciężącego na niej obowiązku wykazywania faktów, z których wywodzi dla siebie korzystne skutki prawne (art. 6 k.c., onus probandi) nie udowodniła żądania w zakresie kwoty 70 złotych, która miała odpowiadać wysokości poniesionych kosztów. Po pierwsze, brak jest jakichkolwiek podstaw do stwierdzenia, jakie konkretnie czynności wygenerowały tego typu wydatki. Po wtóre, nie sposób odwoływać się do tabeli opłat i prowizji (załącznik nr 1 do umowy w zw. z § 1 ust. 16 umowy), w której przedstawione wartości pozostają ewidentnie zawyżone w kontekście faktycznie ponoszonych kosztów, co narusza uzasadnione interesy konsumentów np. koszt monitu jako pięciokrotność nadania listu poleconego (por. wyrok Sądu Okręgowego w Łodzi z dnia 17 czerwca 2016 roku, III Ca 770/16, Lex nr 2132352, por. również wyroki Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów z dnia 6 sierpnia 2009 roku, sygn. akt XVII Amc 624/09, (...), a także z dnia 9 października 2006 roku, sygn. akt XVII Amc 101/05, (...)).

O odsetkach Sąd orzekł zgodnie z treścią § 1 ust. 15 umowy kredytu zgodnie z którą od zadłużenia przeterminowanego należne pozostają odsetki w wysokości czterokrotności stopy kredytu lombardowego Narodowego Banku Polskiego w stosunku rocznym. Jednocześnie należało uwzględnić treść art. 481 § 2 k.c. oraz aktualną wysokość maksymalnych

odsetek ustawowych za opóźnienie (14 %) pozostającą wartością wyższą od czterokrotności stopy kredytu lombardowego Narodowego Banku Polskiego (10 %). Z tych względów Sąd dokonał stosownego zastrzeżenia celem wykluczenia ewentualnych wątpliwości interpretacyjnych, które mogłyby wystąpić w przyszłości w związku ze zmianami wskazanych powyżej parametrów.

Ostatecznie przyznana na rzecz strony powodowej kwota została rozłożona na podstawie art. 320 k.p.c. na 22 raty, przy czym pierwsza w kwocie 84,01 złotych, a pozostałe w kwotach po 500 złotych, płatne do 10 – go dnia każdego miesiąca począwszy od miesiąca następującego po miesiącu, w którym nastąpi uprawomocnienie się wyroku. Rozstrzygnięcie w tym zakresie opierało się w głównej mierze na poczynionych w toku niniejszego postępowania ustaleniach faktycznych, jak również postawie pozwanego, który w szczerzy sposób odniósł się do kwestii przyczyn powstania zadłużenia oraz woli spłaty całości zadłużenia. Jednocześnie zgromadzony materiał dowodowy potwierdził zdolność K. A. do ratalnej spłaty zadłużenia w wysokości 500 złotych miesięcznie, co odzwierciedlają chociażby dokonywane przez niego regularne wpłaty począwszy od stycznia 2018 roku.

Rozkładając zasądzone świadczenie na raty Sąd nie pominął jednak uzasadnionych interesów powoda. Zastosowanie art. 320 k.p.c. bezsprzecznie wywołuje dla wierzyciela pewne negatywne konsekwencje w postaci rzeczywistego odroczenia bądź rozciągnięcia w czasie wykonania wyroku i pozbawia go w związku z tym określonych korzyści. Nadal prawdopodobną pozostaje również możliwość nierespektowania zapadłego w niniejszym postępowaniu rozstrzygnięcia. Okoliczność ta nie może pozostać irrelevantna w szczególności w świetle przysługujących wierzycielowi praw. Innymi słowy wierzyciel nie powinien być obciążony koniecznością oczekiwania nadejścia terminu spłaty kolejnej raty, aby skutecznie egzekwować należności. W takiej sytuacji nie jest również wystarczającą kompensatą dla powoda przyznanie na jego rzecz dalszych odsetek od poszczególnych rat na wypadek uchybienia terminu ich płatności. Wierzyciel pozbawiony jest wtedy możliwości wyegzekwowania całego świadczenia, a jego główny cel – zaspokojenie przysługującej wierzytelności, odsunięty w stosunkowo odległym czasie w zależności od ilości rat.

W powyższym świetle Sąd rozkładając zasądzone świadczenie na raty zastrzegł, że w razie uchybienia terminowi płatności którejkolwiek z rat cała pozostała niespłacona należność określona w punkcie 1 wyroku staje się natychmiast wymagalna wraz z żądanymi przez powódkę odsetkami w wysokości czterokrotności stopy kredytu lombardowego Narodowego Banku Polskiego nie wyższymi jednak niż w wysokości dwukrotności odsetek ustawowych za opóźnienie. Rozstrzygnięcie to stanowi wyraz dyskrecjonalnej władzy sędziowskiej w ramach art. 320 k.p.c., które uwzględnia uzasadnione interesy obu stron. W przypadku pozwanego jest bowiem szansą na spłatę ciężących na nim zobowiązań, przy braku możliwości jednorazowego spełnienia świadczenia. Powódka uzyskuje natomiast gwarancję, że w przypadku niewywiązywania się przez K. A. z ustalonego przez Sąd harmonogramu spłaty będzie mogła skierować postępowanie egzekucyjne co do całości niespłaconego zadłużenia bez konieczności oczekiwania na nadejście terminu płatności dalszych rat.

O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art. 102 k.p.c. uznając, że w realiach niniejszej sprawy zachodzi szczególnie uzasadniony przypadek przemawiający za nieobciążaniem nimi pozwanego.

Po pierwsze, K. A. w żadnej mierze nie uchyła się od ciężącego na nim zobowiązania i deklaruje gotowość jego spłaty, co potwierdzają regularne miesięczne wpłaty od stycznia 2018 roku, a więc niezwłocznie po opuszczeniu jednostki penitencjarnej.

Po wtóre, wiarygodna i szczerza pozostaje relacja o przyczynie powstania zaległości i wypowiedzenia umowy, a związanej z koniecznością odbycia kary pozbawienia wolności. Nie sposób pominąć przy tym podjętej próby zawieszenia spłaty rat, która spotkała się z niezrozumiałą odmową ze strony banku.

Po trzecie, zainicjowanie postępowania sądowego nie zostało poprzedzone jakimikolwiek działaniami zmierzającymi do konsensualnego rozwiązania sporu, pomimo że K. A. przejawiał taką wolę, czego potwierdzeniem jest stanowisko wyrażone chociażby w sprzeciwie od nakazu zapłaty.

Uwzględniając wszystkie wskazane argumenty Sąd uznał, że w rzeczywistości nie zachodziła potrzeba wytoczenia powództwa, a spór mógł zostać realnie rozwiązany w drodze porozumienia między stronami. Tym samym obciążenie K. A. obowiązkiem zwrotu kosztów procesu godziłoby w elementarne poczucie sprawiedliwości.